

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG

NorFor

- Så vi forstår koen endnu bedre

Konsulent
Henrik Martinussen
Team Foderkæden

Landdistrikter.dk

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

Den Europæiske
Landbrugsfond for Udvikling
af Landdistrikterne

Danmark og EU investerer i landdistrikterne.

1. release

Prognose
Foderbudget
Produktionsbudget

DLBR NorFor
-Foderplan
-Foderkontrol

2. release

Bedriftsbegrebet

Ny Foderkontrol
med
foderregistrering
- interaktion med
fælles lager

3-5. release

Kritiske målepunkter (KMP)

Kortperiodisk opgørelse

Ny Nøgletalstjek

Sep. 10

Jan. 11

2. Halvår 2011

Tips til bedre oplevet hastighed

- Juster jeres forventninger
- Få de langsomme processer overstået på én gang
  - Opstart
  - Vælg foderplan til under Favoritter
  - Hent et dataudtræk med det samme, hvis det skal bruges
  - Vælg Manuelt i Foderplan, hvis dataudtrækket ikke er opkrævet
- Brug ventetiden aktivt
- Opgiv kampen mod dårlige Internetforbindelser
- Undgå at lukke programmet unødigt

Foderanalyser

Foderanalyser						Parametre				
Kode	Navn	Slætdato	Slætnr.	Analysedato	Lab/Journalnr	TS g/kg	Aske g/kg TS	IVOS %af OS	EFOS %af OS	OS ford % af OS
006-0227	Kl.Græs		1	16-07-2007	1000 / B207-08497-1	319	79	76,4		77,4
006-0302	Byg/Ærtens	16-07-2007		08-08-2007	1000 / B207-09131-1	305	65	72,8		73,9
006-0226	Kløvergræsens		1	26-06-2008	1000 / B208-04439-1	346	82	77,7		78,6
006-0293	Helsæd 08	15-07-2008	2	25-08-2008	1000 / B208-07721-1	368	53	72,6		73,7
006-0312	Grønbygært	15-07-2008	1	26-08-2008	1000 / B208-07746-1	283				75,0
006-0227	3 slæt 08		3	03-10-2008	1000 / B208-11943-1	294	119	71,9		73,1
006-0308	majs 08 kviehus		1	12-11-2008	1000 / B208-16417-1	394	32	74,0		77,0
006-0308	majs 08		1	12-11-2008	1000 / B208-16419-1	368	30	71,7		74,8
006-0308	Majs 08 sen	03-11-2008		12-05-2009	1000 / B209-02612-1	397	30	72,2		75,3
006-0226	1. slæt 09	20-05-2009	1	04-06-2009	1000 / B209-03123-1	238	89	79,0		79,9
006-0301	Bygært 09	17-07-2009		19-08-2009	1000 / B209-08145-1	357	53	73,1		74,2
006-0226	1. slæt 09	20-05-2009	1	19-08-2009	1000 / B209-08165-1	225	95	75,8		76,8
006-0293	Byghelsæd		1	24-08-2009	1000 / B209-08493-1	404	38	69,3		70,6
006-0227	3. slæt 09	20-08-2009	3	17-09-2009	1000 / B209-11092-1	540	101	71,2		72,4
006-0314	grønært + 2.slæt			28-09-2009	1000 / B209-11093-1	341	84	70,8		72,0
006-0308	Majs 09	15-10-2009		12-11-2009	1000 / B209-18953-1	375	36	73,7		76,7

”Navngiv” ensilagen ved analysen og andet der er relevant

Oprette og/eller tilpasse kraftfoderanalyser

1. Tilret en eksisterende kraftfoder
2. Opret en blanding ud fra råvare sammensætningen
  1. Kopier blandingen
  2. Opret blandingen som fodermiddel
  3. Hvis der indgår "firma" mineraler i blandingen kan/vil der opstå problemer

Se vejledningen hvis der opstår problemer

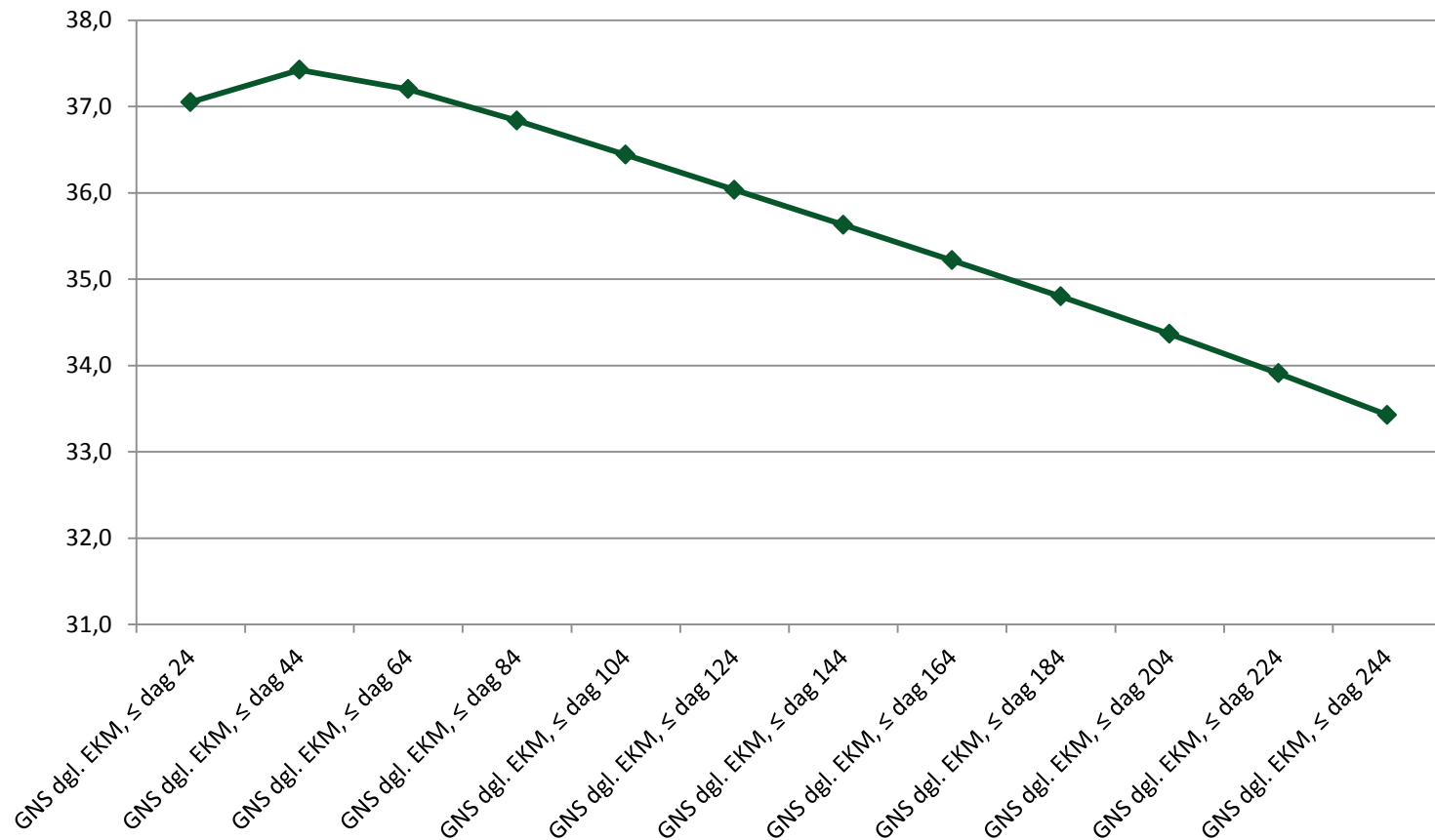
Opstilling af tabeller på fodermidler

- Klik rediger på et fodermiddel
- Vælg fanen Udvalgte foderparametre
- Ud for ”valgt opsætning” – klik Rediger
- Tilvælg og fravælg parametre og ændre rækkefølgen
- Klik Gem som – og navngiv

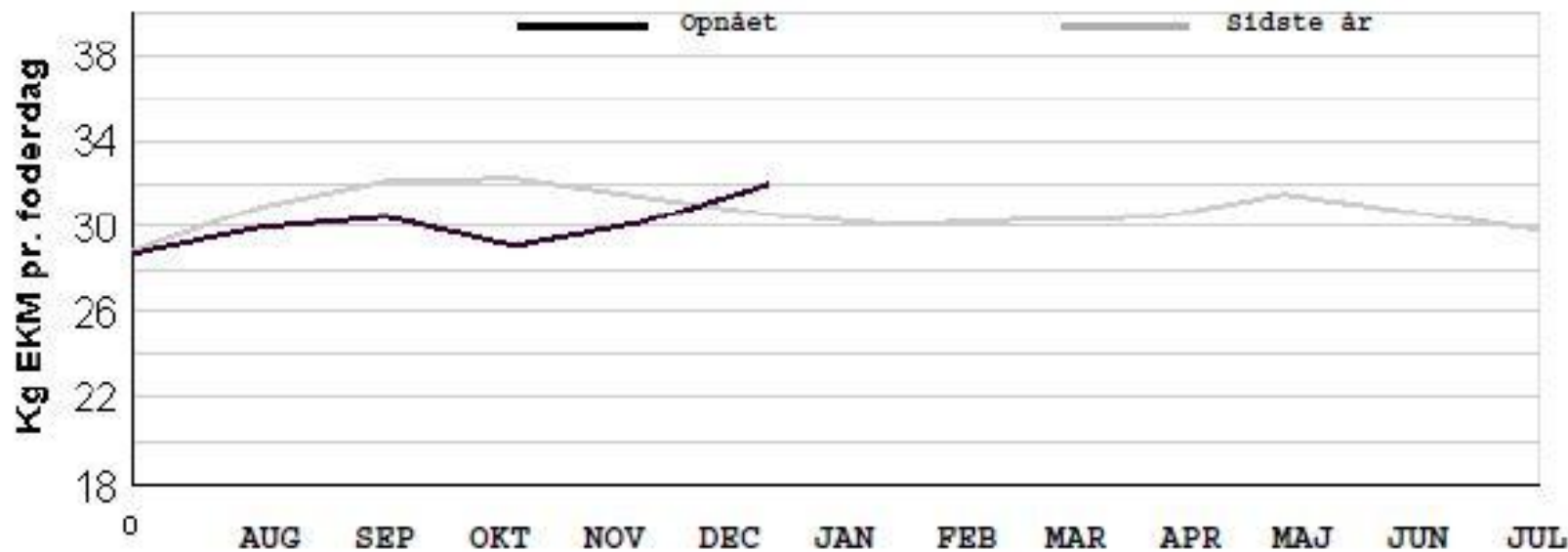

Hvordan rammer vi det ”rigtige” foderniveau?

Gennemsnitlig akkumuleret daglig EKM-ydelse

Leveringspct. 97 95 93 92 90 0

Produktionsstatus

Mål: 11.800 kg

Opnået: 11.029 kg EKM pr årsko

<u>Kontroldagen:</u>		Køer	Golde	Mælk kg	Fedt pct.	Fedt kg	Protein pct.	Protein kg	F+P kg	Kg EKM	
										Mål	Opnået
Ialt	6429 Kg mælk	202	31	31,8	3,96	1,26	3,25	1,03	2,29	32,1	31,3
1. kalvs											
0-24 uger		49		34,0	3,87	1,32	3,23	1,10	2,42	34,4	33,0
fra 25 uger		22	8	18,1	4,12	0,75	3,50	0,63	1,38	19,0	18,5
Øvrige											
0-24 uger		71	1	43,7	3,96	1,73	3,16	1,38	3,11	43,6	42,6
fra 25 uger		60	22	21,1	4,04	0,85	3,40	0,72	1,57	21,5	21,2
Tankprøve mejeri 07.02.11					4,02		3,34				3,0
<u>Gns sidste 12 mdr.</u>											
Kontrol pr.	31.01	196,1		10928	4,10	448	3,37	368	816	Ialt	2.142.941 kg mælk
Mejeri pr.	31.12	194,1		10184	4,10	418	3,41	347	765	Ialt	1.976.637 kg mælk
Pct. leveret/afvigelse pr. 31.12				93%	-0,00 (0,1%)						

Valg af fodringsprincip

- Fuldfoder – TMR-1
  - Alle malkende i ét hold (tilvælg 1. kalvs for sig)
- Fast fodring (= strategi fodring)
  - ”lang” strategi periode, kraftfoder i automat
- Fuldfoder – dage, EKM
  - Holdopdeling (nykælvere, højt- og lavt ydende)
  - Robotbesætninger
- Fuldfoder - dage

Mobilisering og deponering

- I NorFor regnes der med mobilisering og deponering gennem laktationen
  - 0-28 dage efter kælv. = -0,90 kg kropsvægt/dag
  - 29-56 dage efter kælv. = -0,39 kg kropsvægt/dag
  - 56-91 dage efter kælv. = 0 kg
  - >91 dage efter kælv. = +0,150 kg kropsvægt/dag
- 1 kg kropsvægt = 31 MJ (udnyttes med 80% ved mobilisering)

Periodemæssig

- Hvis 0 indgår:
  - Slutdag ≤ 91 : slut dag * 0,5
  - Slutdag > 91 : = 91
- Øvrige perioder
  - Slutdag fra forrige gruppe + (slutdag-slutdag forrige gruppe) * 0,25

Ydelsesmæssig

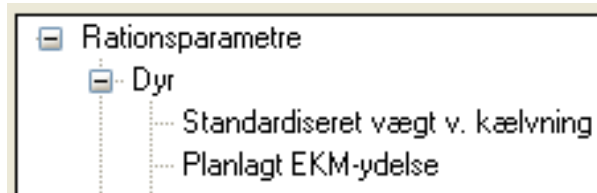
- Først bestemmes hvilket kg EKM, der skal repræsentere gruppen
- Herefter iteres dage fra kælving via standardlaktationskurven

Ydelsesmæssig

- Fastfodring
  - Øverste gruppe: = øvre grænse
  - Mellemgrupper:
    - = nedre grænse + (øvre - nedre) * 0,75
  - Nederste gruppe (fra 0 kg EKM) = øvre grænse
- Fuldfodring – dage, EKM
  - Øverste gruppe: = øvre grænse * 1,1
  - Mellemgrupper:
    - = nedre grænse + (øvre - nedre) * 0,75
  - Nederste gruppe (fra 0 kg EKM) = øvre grænse

Fastlæggelse af ydelsesniveau TMR-1

- Brug parameteren "Planlagt EKM ydelse"

- Fastlæg ydelsesniveauet så det passer med det ønskede niveau
- Fasthold foderoptagelseskapaciteten svarende til besætningens ydelsesniveau

Fastlæggelse af ydelsesniveau

Fast fodring

- Strategi periode på ≥ 14 uger = som TMR-1
  - Dvs. samme tilgang som TMR-1
- Efter strategi perioden
  - Rediger antal nedtrapningsgrupper
  - Juster ydelsesgruppernes niveau efter det ønskede
  - Dobbeltklik på fodergruppen for at få vist dyr

Fodergruppe		Dyr Fra Fodergruppen '27 til 32 Kg EKM'						
☒	27 til 32 Kg EKM	CKR-dyrnr	Kælvenr.	Uger efter kælvnng	Uger før kælvnng	Plan ydelse	Heraf kosats	Sidste ydelse
☒	22 til 27 Kg EKM	4029702295	2	51	20	30,3	7,1	33,7
☒	0 til 22 Kg EKM	4029702313	2	32	19	29,4	0,8	28,8
		4029702327	2	66	26	27,1	8,7	24,2

Foderniveau til goldkøer

- Fast lagt ud fra behov til:
  - Vedligehold og drægtighed
- Goldkøer = 255 dage drægtig
- Højdrægtige = 270 dage drægtige
- Intet tillæg til optrapning

- Kælvkvier = 270 dage drægtige + 500 g egen tilvækst

Foderniveau til goldkøer

Rationsparameter	Enhed	Opt.	Min	Tildelt	Maks
Pris	kr./dag	☐		7,00	
Foderoptagelse	kg TS/...	☐		13,7	
Kraftfoder	kg TS/...	☐		0,0	
Energioptagelse	MJ/dag	☐		67,3	
Energi	MJ/kg...	☐		4,90	
Energibalance	%	☒	120,0	120,0	
AAT	g/MJ	☒	0,0	0,0	
AAT balance	%	☐	95,0	132,4	103,0
PBV	g/kg TS	☒	0	0	40
Fedtsyrer	g/kg TS	☒	5	12	45
NDF	g/kg TS	☐		522	
Vombelastning	Ingen...	☒		0,08	0,60
Stivelse	g/kg TS	☐		72	
Tyggetid	min./kg...	☐	32	77	
Fylde i alt	FV	☒	6,50	6,50	6,77
FE i alt	FE/dag	☐		8,6	
Kg tørstof pr FE	kg TS/...	☐		1,60	

Hvis der ønskes et højere foderniveau

- Slet max. grænsen på energibalancen
- Sæt min. til 120
- Husk min. fylde
- Mineraler kan give problemer (fylde – E-bal.)

Valg af gruppe ved optimering

- Vælg den gruppe med den højeste eller næst højeste ydelse og optimer den
- Næringsstofgrænser der ligger på normen kan give problemer (AAT, PBV og VBT)
- Det kan være/er nødvendig at overskride E-balancen ved efterfølgende optimering, og/eller andre grænser

Tilvalg af næringsstofparametre

- Planlagt EKM-ydelse
  - Den bestemmer energibehovet
- Tilret foderoptagelseskapaciteten det besætningens "niveau"
  - Brug evt. fyldebalance og max. 105%

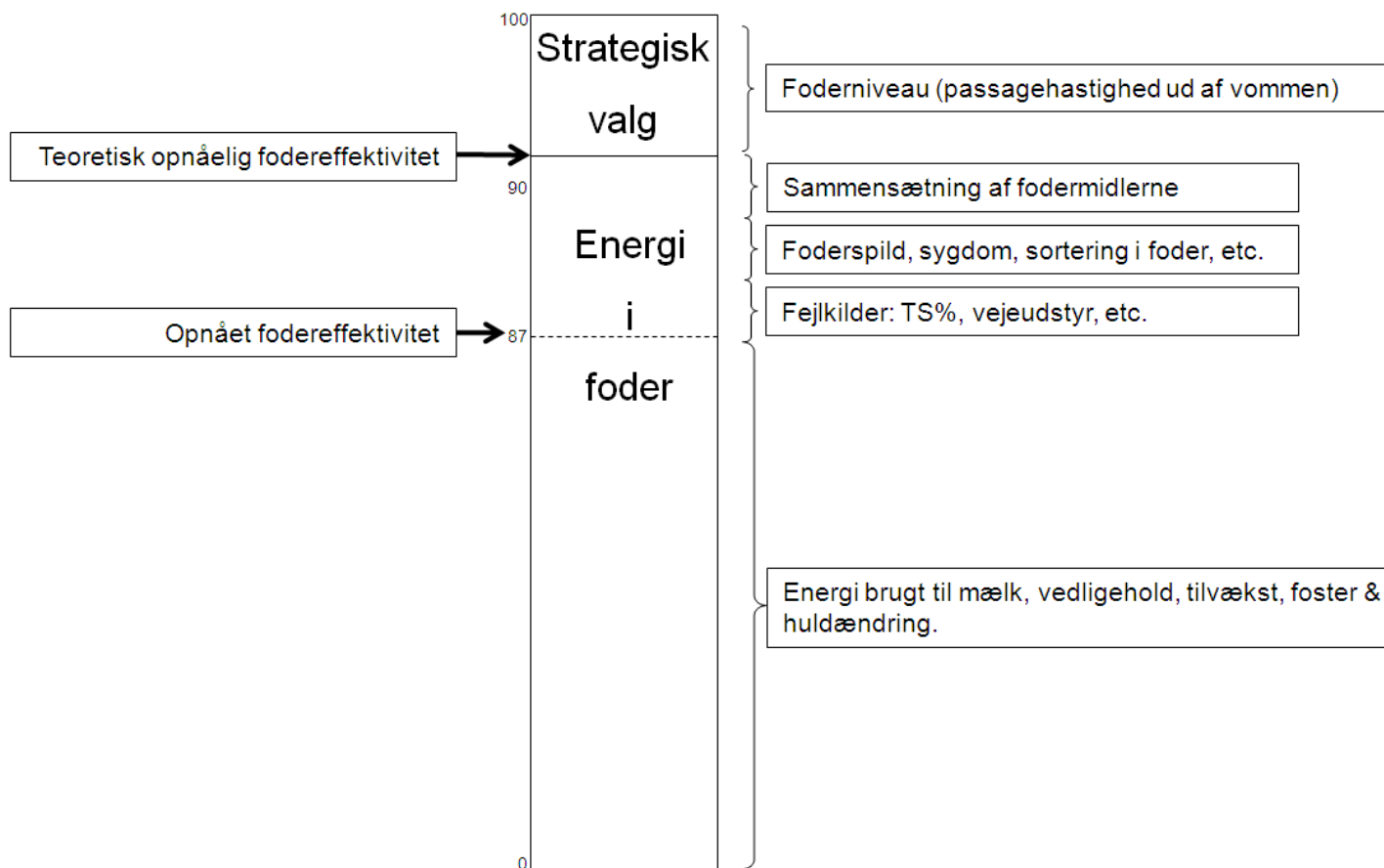
Fodereffektivitet/Energiudnyttelse

$$\text{Fodereffektivitet/Energiudnyttelse, i \%} = \frac{\text{Behov til livsytringer}}{\text{Tildelt energi}} \times 100$$

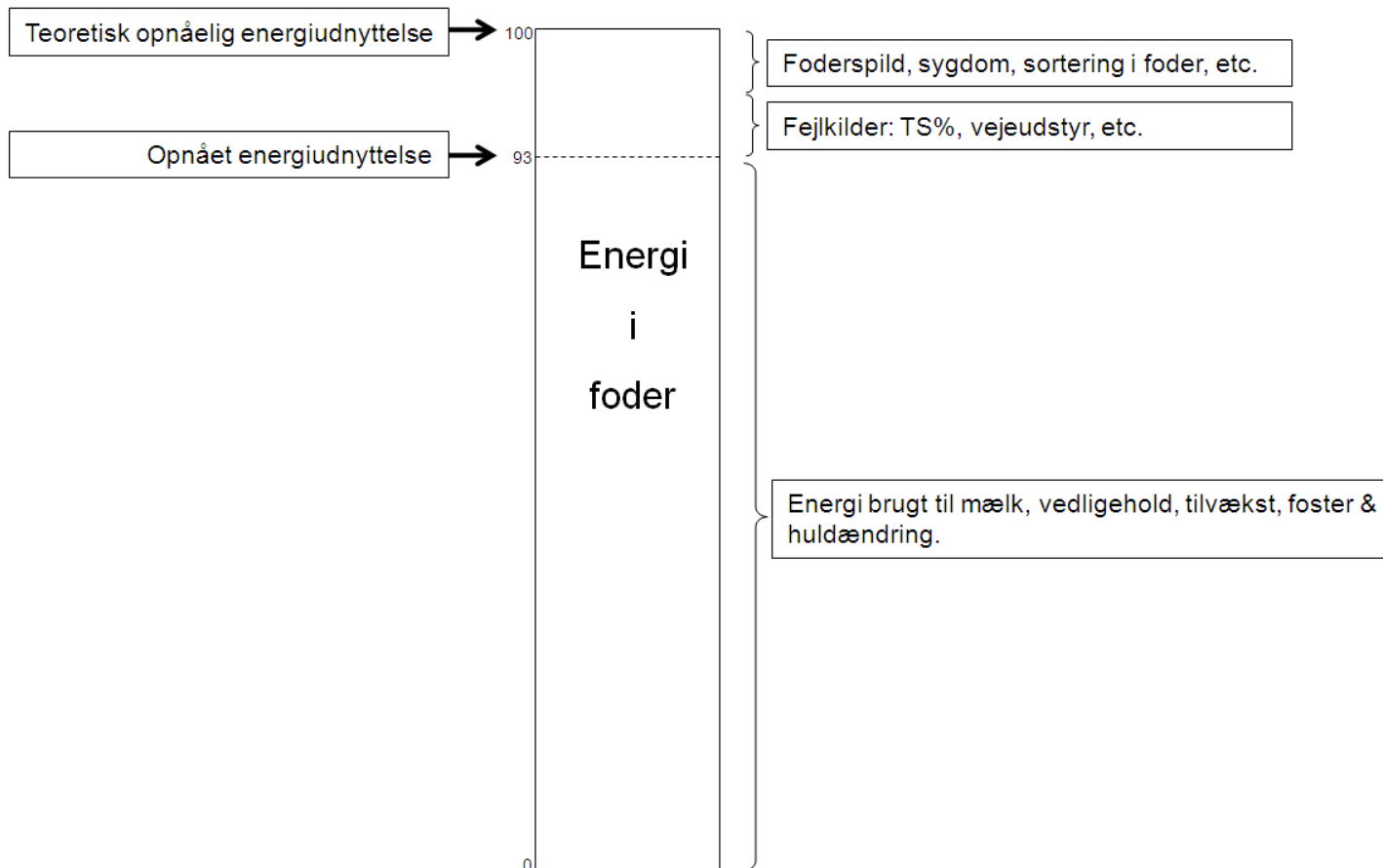
hvor:

- behovet enten kan opgøres i Foderenheder (FE) eller i Netto Energi til Laktation (NEL)
- ligeledes kan den tildelte energi opgøres i FE eller NEL
- I DLBR NorFor bruges betegnelsen energiudnyttelse i stedet for fodereffektivitet. Dette er for at skelne mellem DLBR NorFor og DLBR Kvæg IT (Bedriftsløsning) idet de to fodervurderingssystemer beregner såvel behov som tildelt energi forskellig

Hvad udtrykker fodereffektiviteten

Hvad udtrykker energiudnyttelsen

Tildeling pr. dyr pr. dag			0-33	Malk
Fodermiddel	Enhed	Øre/kg	Tildelt	Tildelt
Vårbyg	Kg TS	95,0	4,3	4,3
Rapskage, 10,5% fedt, DK	Kg TS	160,0	3,3	3,3
Sojaskrå, afskallet	Kg TS	270,0	0,9	0,9
Kløvergræsens., middel F	Kg TS	24,4	6,0	6,0
Majsensilage, middel FK	Kg TS	22,1	7,9	7,9
Rationsparameter	Enhed	Opt.	Tildelt	Tildelt
Pris	kr./dag	☐	22,21	22,21
Planlagt EKM-ydelse	kg/dag	☐	33,0	35,0
Foderoptagelse	kg TS/da	☐	22,4	22,4
Kraftfoder	kg TS/da	☐	8,5	8,5
Energioptagelse	MJ/dag	☐	149,5	149,5
Energi	MJ/kg T	☐	6,68	6,68
Energibalance	%	☒	100,3	99,8
AAT	g/MJ	☒	15,4	14,9
AAT balance	%	☐	94,5	94,1
PBV	g/kg TS	☒	18	18
Fedtsyrer	g/kg TS	☒	29	29
NDF	g/kg TS	☐	320	320
Vombelastning	Ingen en	☒	0,60	0,60
Stivelse	g/kg TS	☐	242	242
Tyggetid	min./kg	☐	33	33
Fylde i alt	FV	☒	8,40	8,40
Basis energibehov	MJ/dag	☐	45,5	40,0
Energibehov til mælk	MJ/dag	☐	103,7	109,8
Samlet energibehov	MJ/dag	☐	149,1	149,8
AAT i alt	g/dag	☐	2116	2116
AAT til rådighed for mælk	g/dag	☐	1593	1639